

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Część administracyjna
---------------------------------	---	--

ROZDZIAŁ 4 – OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY

1. Użyte w niniejszym „Podręczniku certyfikacji i nadzoru operacyjnego - 965” (PNO-965) pojęcia, zwroty i skróty, które odnoszą się do przepisów polskich są znaczeniowo zgodne z definicjami podanymi w cytowanym przepisie.

2. Kiedy w przepisie polskim brak jest stosownej definicji dla terminu zwrotu lub skrótu użytego w Podręczniku (PNO-965) zastosowanie mają definicje zawarte w rozporządzeniu bazowym lub w Załączniku I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012 lub jeżeli nie ma tam stosownej definicji to definicje ICAO zawarte w Doc. 9569 „DEFINITIONS”; Wydanie z 1991 r. z późniejszymi zmianami.

3. Tam, gdzie Podręcznik (PNO-965) odwołuje się do Specyfikacji Certyfikacyjnych (CS) zastosowanie mają definicje podane w CS-DEFINITIONS oraz definicje użyte w cytowanym przepisie.

4. Poniżej podane są **OKREŚLENIA (5.1)**, **DEFINICJE (5.2)** i **SKRÓTY (5.3)** właściwe dla prawidłowego odczytania i zrozumienia lub dodatkowego zdefiniowania, użytego w Podręczniku (PNO-965):

5.1 OKREŚLENIA

MOŻE – oznacza zgodę na postępowanie określone w danym zapisie, ale też dopuszczalność postępowania innego niż określone w tym zapisie.

MUSI – oznacza nakaz wykonania i niedopuszczalność postępowania innego niż określone w danym zapisie.

NALEŻY – oznacza konieczność postępowania zgodnego z warunkami określonymi w danym zapisie. Terminu używa się przy formułowaniu zasad stanowiących nakaz.

NIE MOŻE – oznacza brak zgody lub zakaz.

NIE POWINIEN – oznacza, że postępowanie określone w danym zapisie jest wysoce niepożądane, jednakże ostateczny wybór odpowiedniego sposobu postępowania pozostawia się adresatowi tego zapisu.

NIE WOLNO – oznacza zakaz postępowania w sposób inny niż określony w danym zapisie.

NIE WYMAGA – oznacza dopuszczalność postępowania innego niż określone w danym zapisie.

NIEZWŁOCZNIE – oznacza nakaz realizacji zadania określonego w danym zapisie, tak szybko jak to jest możliwe w danej sytuacji – bez zbędnej zwłoki.

POWINIEN – oznacza, że postępowanie określone w danym zapisie jest wysoce pożądane, jednakże ostateczny wybór sposobu postępowania pozostawia się adresatowi danego zapisu. Terminu używa się przy formułowaniu kwestii stanowiących zalecenie.

5.2 DEFINICJE

APLIKACJA lub **WNIOSEK** – oznacza formalne wystąpienie podmiotu (wnioskodawcy) do organu certyfikującego (Prezes ULC) w sprawach dotyczących wydania uprawnienia.

CERTYFIKACJA – oznacza każdą formę uznania, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz w oparciu o odpowiednią ocenę, że osoba prawna lub fizyczna, wyrób, część, wyposażenie nieinstalowane, wyposażenie do zdalnego sterowania bezzałogowymi statkami powietrznymi, lotnisko, wyposażenie lotniska związane z bezpieczeństwem, system ATM/ANS, część składowa ATM/ANS lub szkoleniowe urządzenie symulacji lotu spełnia mające zastosowanie wymogi niniejszego rozporządzenia oraz aktów delegowanych i wykonawczych przyjętych na jego podstawie, poprzez wydanie certyfikatu potwierdzającego zgodność z tymi wymogami (art. 3 pkt. 9 rozporządzenia bazowego).

CERTYFIKAT – oznacza każdy certyfikat, zatwierdzenie, licencję, zezwolenie, świadectwo lub inny dokument wydany w wyniku certyfikacji, poświadczający zgodność z mającymi zastosowanie wymogami (art. 3 pkt. 12 rozporządzenia bazowego).

PODMIOT, APLIKANT lub **WNIOSKUJĄCY** – oznacza osobę fizyczną lub prawną ubiegającą się o uzyskanie jakiegoś przywileju (zatwierdzenia).

OPERATOR STATKU POWIETRZNEGO – oznacza każdą osobę prawną lub fizyczną eksploatującą jeden lub większą liczbę statków powietrznych lub składającą ofertę eksploatacji jednego lub większej liczby statków powietrznych (art. 3 pkt. 13 rozporządzenia bazowego).

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

AUDYT – oznacza systematyczny, niezależny i udokumentowany proces uzyskiwania dowodów z audytu oraz jego obiektywnej oceny w celu określenia stopnia spełnienia kryteriów audytu.

INSPEKCJA – oznacza doraźne badanie: ogólnego stanu technicznego, wyposażenia samolotu, dokumentacji operatora oraz czy aktualnie obserwowana czynność lub zadanie jest wykonywana fachowo i zgodnie z ustalonymi dla niego normami, procedurami i zasadami dobrej praktyki lotniczej.

INSPEKCJA SANA – oznacza inspekcję na płycie statku powietrznego wraz z załogą, użytkowanego przez operatora krajowego.

INSPEKCJA SACA- oznacza inspekcję na płycie statku powietrznego wraz z załogą, użytkowanego przez operatora kraju będącego członkiem EASA.

INSPEKCJA SAFA- oznacza inspekcję na płycie statku powietrznego wraz z załogą, użytkowanego przez operatora kraju niebędącego członkiem EASA.

KIEROWANIE OPERACJAMI (*OPERATIONAL CONTROL*) – oznacza sprawowanie władzy nad rozpoczęciem, kontynuacją, zmianą lub zakończeniem lotu w interesie bezpieczeństwa statku powietrznego regularności i efektywności lotu.

KONCESJA – oznacza uprawnienie przyznane przedsiębiorstwu przez właściwy organ wydający koncesję i umożliwiający mu wykonywanie zarobkowych przewozów lotniczych na warunkach określonych w koncesji (art. 2 pkt. 1 rozporządzenia (WE) nr 1008/2008).

LOT – oznacza start z określonego miejsca w kierunku określonego miejsca przeznaczenia.

LOT LOKALNY – oznacza lot nie obejmujący przewozu pasażerów, poczty lub ładunków pomiędzy różnymi portami lotniczymi lub innymi zatwierdzonymi miejscami do lądowania.

MATERIAŁY NIEBEZPIECZNE (*DANGEROUS GOODS – DG*) – oznacza artykuły lub substancje, które mogą stanowić znaczne zagrożenie dla zdrowia, bezpieczeństwa lub mienia, gdy przewożone są transportem lotniczym, określone w Instrukcjach Technicznych ICAO pt. "Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air" (ICAO Doc. 9284-AN/905)."

OPERACJE PRZEWÓZU LOTNICZEGO (*COMMERCIAL AIR TRANSPORT OPERATIONS*) – oznacza lot lub serie lotów, w których przewozi się pasażerów, towary, bagaż lub pocztę za wynagrodzeniem w tym na podstawie umowy o czasowym oddaniu statku powietrznego do używania. (art. 2 pkt. 13 ustawy Prawo lotnicze).

OPERACYJNY PLAN LOTU – oznacza opracowany przez użytkownika plan bezpiecznego wykonania lotu, oparty o rozważenie osiągnięć samolotu, innych ograniczeń użytkowych i spodziewanych warunków na zamierzonej trasie lotu i na branych pod uwagę lotniskach.

PAŃSTWO REJESTRACJI – oznacza Państwo, do którego rejestru państwowego statek powietrzny jest wpisany.

PAŃSTWO OPERATORA – oznacza Państwo, w którym znajduje się główne miejsce prowadzenia działalności Operatora lub, jeśli nie ma takiego miejsca, stała siedziba lub miejsce zameldowania Operatora.

PILOT – DOWÓDCA (*PILOT-IN-COMMAND – PIC*) – oznacza pilota odpowiedzialnego za użytkowanie i bezpieczeństwo statku powietrznego w czasie lotu.

PROWADZĄCY INSPEKTOR OPERACYJNY POI (*PRINCIPAL OPERATIONS INSPECTOR*) – oznacza inspektora wyznaczonego przez Prezesa ULC do sprawowania bieżącego nadzoru nad określonym Operatorem – osoba o której mowa w AMC2 ARO.GEN.305(b) pkt a) do rozporządzenia (UE) nr 965/2012.

CERTYFIKAT PRZEWÓŹNIKA LOTNICZEGO (*AIR OPERATOR CERTIFICATE - AOC*) – oznacza dokument wydany wnioskodawcy przez uprawnioną do tego Władzę (Prezesa ULC), potwierdzający, że przewoźnik ten spełnia wymagania do wydania certyfikatu.

PROGRAM CIĄGŁEGO NADZORU OPERACYJNEGO (CNO) - program realizowany przez Prezesa Urzędu mający na celu sprawdzenie, że posiadacz certyfikatu, zezwolenia lub zgłoszenia działalności utrzymuje określone w tym dokumencie warunki.

ZGŁOSZENIE NCC – oznacza zgłoszenie przesłane do Prezesa Urzędu przez podmiot zamierzający wykonywać niekomercyjne operacje skomplikowanymi statkami powietrznymi zgodnie z rozporządzeniem (UE) 965/2012.

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODREČNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	--	--

ZGŁOSZENIE SPO – oznacza zgłoszenie przesłane do Prezesa Urzędu przez podmiot zamierzający wykonywać komercyjne operacje specjalistyczne zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 965/2012.

ZEZWOLENIE SPO HR – oznacza zezwolenie wydane przez Prezesa Urzędu zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 965/2012 upoważniające do wykonywania komercyjnych operacji specjalistycznych wysokiego ryzyka.

5.3 AKTY PRAWNE

Zastosowane w podręczniku PNO-965 skróty aktów prawnych mają następujące znaczenie.

5.3.1. AKTY PRAWA UNIJNEGO:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2018/1139 z dnia 04 lipca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad w dziedzinie lotnictwa cywilnego i utworzenia Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2111/2005, (WE) nr 1008/2008, (UE) nr 996/2010, (UE) nr 376/2014 i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/30/UE i 2014/53/UE, a także uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 552/2004 i (WE) nr 216/2008 i rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 (Dz. Urz. UE. L 2018 Nr 212, str. 1), **dalej „rozporządzenie bazowe”**.

Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3922/91 z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie harmonizacji wymagań technicznych i procedur administracyjnych w dziedzinie lotnictwa (Dz. Urz. UE. L 1991 Nr 373, str. 4, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie (EWG) 3922/91”**.

Rozporządzenie (WE) nr 2111/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowego wykazu przewoźników lotniczych podlegających zakazowi wykonywania przewozów w ramach Wspólnoty i informowania pasażerów korzystających z transportu lotniczego o tożsamości przewoźnika lotniczego wykonującego przewóz oraz uchylające art. 9 dyrektywy 2004/36/WE (Dz. Urz. UE. L 2005, nr. 344, str. 15), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 2111/2005”**.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty (Dz. Urz. UE. L 2008 Nr 293, str. 3, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenia (UE) nr 1008/2008”**.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylające dyrektywę 94/56/WE (Dz. Urz. UE. L 2010, nr. 295, str. 35, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 996/2010”**.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE. L 2011, nr 311, str. 1, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 1178/2011”**.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1332/2011 z dnia 16 grudnia 2011 r. ustanawiające wspólne wymogi korzystania z przestrzeni powietrznej i procedury operacyjne w celu zapobiegania kolizjom w powietrzu (Dz. Urz. UE. L 2011, nr 336, str. 20, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 1332/2011”**.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 748/2012 z dnia 3 sierpnia 2012 r. ustanawiające przepisy wykonawcze dotyczące certyfikacji statków powietrznych i związanych z nimi wyrobów, części i akcesoriów w zakresie zdolności do lotu i ochrony środowiska oraz dotyczące certyfikacji organizacji projektujących i produkujących (Dz. Urz. UE. L 2012 Nr 224, str. 1, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 748/2012”**.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 z dnia 26 września 2012 r. ustanawiające wspólne zasady w odniesieniu do przepisów lotniczych i operacyjnych dotyczących służb i procedur żeglugi powietrznej oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze (WE) nr 1035/2011 oraz rozporządzenia (WE) nr 1265/2007, (WE) nr 1794/2006, (WE) nr 730/2006, (WE) nr 1033/2006 i (UE) nr 255/2010 (Dz. Urz. UE. L 2012, nr 281, str. 1, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 923/2012”**.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 965/2012 z dnia 5 października 2012 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do operacji lotniczych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE. L 2012 Nr 296, str. 1, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenia (UE) nr 965/2012”**.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/1197 z dnia 30 lipca 2020 r. ustanawiające

Wydanie z: 22.06.2023 zmiana Nr: 15	OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY	PNO-0-04-00 Strona 3/8
--	--------------------------------	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

specyfikacje techniczne i ustalenia na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2152 w sprawie europejskiej statystyki gospodarczej uchylającego 10 aktów prawnych w dziedzinie statystyki gospodarczej (Dz.U. L 271 z 18.8.2020, str. 1—170), , **dalej „rozporządzenie (UE) nr 2020/1197”**.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zgłaszania i analizy zdarzeń w lotnictwie cywilnym oraz podejmowanych w związku z nimi działań następczych, zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 oraz uchylenia dyrektywy 2003/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzeń Komisji (WE) nr 1321/2007 i (WE) nr 1330/2007 (Dz. Urz. UE. L 2014 nr 122, str. 18), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 376/2014”**

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1321/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie ciągłej zdatości do lotu statków powietrznych oraz wyrobów lotniczych, części i wyposażenia, a także w sprawie zatwierdzeń udzielanych organizacjom i personelowi zaangażowanym w takie zadania (Dz. Urz. UE. L 2014 Nr 362, str. 1), **dalej „rozporządzenie Komisji (UE) nr 1321/2014”**.

Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2015/640 z dnia 23 kwietnia 2015 r. w sprawie dodatkowych specyfikacji zdatości do lotu dla danego rodzaju operacji oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 965/2012 (Dz. Urz. UE. L 2015 Nr 106, str. 18, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 2015/640”**.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 2015/1018 z dnia 29 czerwca 2015 r. ustanawiające wykaz klasyfikujący zdarzenia w lotnictwie cywilnym, które muszą być zgłaszane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 (Dz. Urz. UE. L 2015, nr. 163, str. 1), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 2015/1018”**.

Rozporządzenie Komisji (UE) 2018/395 z dnia 13 marca 2018 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące eksploatacji balonów zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz. Urz. UE. L 2018, nr. 71, str. 10), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 2018/395”**.

Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2018/1976 z dnia 14 grudnia 2018 r. ustanawiające szczegółowe przepisy dotyczące eksploatacji szybowców na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady

(UE) 2018/1139 z dnia 20 grudnia 2018 r. (Dz. Urz. UE. L 2018, nr. 326, str. 64), **dalej „rozporządzenie (UE) nr 2018/1976”**.

5.3.2. AKTY PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO

Konwencja o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, podpisana w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Dz. U. z 1959 nr 35 poz. 212, z późn. zm.), **dalej „Konwencja chicagowska”**.

5.3.3. AKTY PRAWA KRAJOWEGO

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997, nr 78, poz. 483), **dalej „Konstytucja RP”**.

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.), **dalej „k.p.a.”**.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1360, z późn. zm.), **dalej „k.c.”**.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1138, z późn. zm.), **dalej „k.k.”**.

Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1124, z późn. zm.), **dalej „k.p.w.”**.

Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1235, z późn. zm.), **dalej „ustawa Prawo lotnicze”**.

Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781, z późn. zm.), **dalej „ustawa o ochronie danych osobowych”**.

Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.), **dalej „Prawo przedsiębiorców”**.

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 9 października 2020 r. w sprawie kontroli przestrzegania przepisów oraz decyzji z zakresu lotnictwa cywilnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 1843), **dalej „rozporządzenie w sprawie kontroli przestrzegania przepisów oraz decyzji z zakresu lotnictwa cywilnego”**.

Załącznik nr 2 do rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 5 listopada 2004 r. w sprawie bezpieczeństwa eksploatacji statków powietrznych

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

(Dz.U. 2004 Nr 262, poz. 2609, z późn. zm.),
dalej „PL-6”.

Rozporządzenie Ministra Transportu z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie wypadków i incydentów lotniczych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1995, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie w sprawie wypadków i incydentów lotniczych”.**

Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków wykonywania lotów międzynarodowych z materiałami niebezpiecznymi (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 566, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków wykonywania lotów międzynarodowych z materiałami niebezpiecznymi”.**

Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy - Prawo lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1497, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie ws. wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy - Prawo lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków.”**

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie rejestru cywilnych statków powietrznych, znaków i napisów umieszczanych na statkach powietrznych oraz wykazu znaków rozpoznawczych wykorzystywanych do lotów przez statki powietrzne niewpisane do rejestru cywilnych statków powietrznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 596), **dalej „rozporządzenie w sprawie rejestru cywilnych statków powietrznych oraz znaków i napisów na statkach powietrznych wpisanych do tego rejestru”.**

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 30 września 2020 r. w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 874, z późn. zm.), **dalej „rozporządzenie w sprawie certyfikacji działalności w lotnictwie cywilnym”.**

Zarządzenie Nr 70 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2011 r. w sprawie wytycznych w zakresie przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej (M.P. 2011, nr 93, poz. 953), **dalej „zarządzenie ws. wytycznych w zakresie**

przestrzegania zasad służby cywilnej oraz w sprawie zasad etyki korpusu służby cywilnej”.

5.3.4. AKTY PRAWA WEWNĘTRZNEGO

Zarządzenie nr 4 Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 16 stycznia 2004 r. w sprawie postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów art. 210-212 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, **dalej „zarządzeniu nr 4 Prezesa ULC ws. naruszenia przepisów ustawy Prawo lotnicze”.**

5.4 SKRÓTY

ULC - oznacza Urząd Lotnictwa Cywilnego;

ULC (L) – oznacza Prezesa Urzędu;

ULC (LO) – oznacza Wiceprezesa ULC ds. Standardów Lotniczych;

ULC (LT) – oznacza Wiceprezesa ULC ds. Transportu Lotniczego;

ULC (LOL) – oznacza Departament Operacyjno-Lotniczy;

ULC (LOL-1) – oznacza Inspektorat Operacyjny Transportu Lotniczego;

ULC (LOL-2) – Inspektorat Operacji specjalistycznych, Lotów lokalnych i Lotnictwa Ogólnego;

ULC (LOL-3) – Wydział Implementacji Standardów Operacyjnych;

ULC (LOL-4) – Inspektorat kontroli naziemnej SAFA i SANA;

ULC (LOL-5) – Wydział Zarządzania Procesami Certyfikacji i Nadzoru Operacyjnego

ULC (LOL-6) - Inspektorat materiałów niebezpiecznych oraz agentów obsługi naziemnej

ULC (LTT) – Departament Techniki Lotniczej

ACM - Kierownik Odpowiedzialny

Alt Moc - alternatywne sposoby spełnienia wymagań

AMC - akceptowalne sposoby spełnienia wymagań

AMC 20-6 - Ogólne akceptowalne sposoby spełnienia wymagań zdatności do lotu produktów, części i urządzeń,

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

	załącznik II do decyzji EASA nr 2010/012/R z dnia 16 grudnia 2010 r., rewizja 2	EASA –	oznacza Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotniczego (European Aviation Safety Agency);
AOC	- certyfikat przewoźnika lotniczego	EFB	- system elektronicznego zarządzania informacją
ARO	- wymagania dla nadzoru, załącznik II do rozporządzenia (UE) nr 965/2012/UE	ETOPS	- operacje o wydłużonym zasięgu samolotami dwusilnikowymi
ASI	-inspektor operacyjny (<i>Air Safety Inspector</i>)	ERP	- plan działań awaryjnych
ATPL	- licencja pilota liniowego	FC	- załoga lotnicza
CAT	- zarobkowy przewóz lotniczy, załącznik IV do rozporządzenia Komisji (UE) nr 965/2012	FDM	- monitorowanie danych z lotu
CAM	- Kierownik zarządzania ciągłą zdadnością do lotu	FDR	- rejestrator parametrów lotu
CAME	–charakterystyka organizacji zarządzania ciągłą zdadnością do lotu;	FOI	-inspektor operacji lotniczych (<i>Flight Operations Inspector</i>)
CAMO	– oznacza Organizację zarządzania ciągłą zdadnością do lotu	FRM	- zarządzanie ryzykiem zmęczenia (<i>Fatigue Risk Management</i>)
CM	- kierownik zapewnienie zgodności	FSI	-inspektor standardów lotniczych (<i>Flight Standards Inspector</i>)
CMM	- podręcznik monitorowania zgodności	FSTD	- szkoleniowe urządzenie symulacji lotu (<i>Flight Simulation Training Device</i>)
CMS	- system monitorowania zgodności	FTL	- ograniczenia czasu lotu i służby
CPM	-inspektor nadzorujący (<i>Certification Project Manager</i>)	GM	- materiały doradcze
CRM	- zarządzanie zasobami załogi (<i>Crew Resource Management</i>)	HEMS	- śmigłowcowa służba ratownictwa medycznego
CS	- specyfikacje certyfikacyjne	HHO	- operacje śmigłowcowe z ładunkiem na zaczepie zewnętrznym
CS-25	- specyfikacje certyfikacyjne i akceptowalne sposoby spełnienia wymagań dla dużych samolotów, załącznik do decyzji EASA nr 2018/010/R, zmiana 22	IR	- przepisy wykonawcze do rozporządzenia bazowego
CTD	- kabinowe urządzenie szkolno-treningowe (<i>Cabin Training Device</i>)	LVO	- operacje przy ograniczonej widzialności
DG	- materiały niebezpieczne	MEL	- wykaz minimalnego wyposażenia
DOC	- dokument	MMEL	- główny wykaz minimalnego wyposażenia
		MOE	–charakterystyka zatwierdzonej organizacji obsługi technicznej PART-145 (załącznik II do rozporządzenia (UE) nr 1321/2014)
		MS	- system zarządzania

Urząd Lotnictwa Cywilnego		PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
NCC	- operacje niezarobkowe skomplikowanymi technicznie statkami powietrznymi, załącznik VI do rozporządzenia (UE) nr 965/2012	RVSM	osiągach (zgodnie z ICAO Doc. 9613) - operacje ze zredukowaną separacją pionową
NCO	- operacje niezarobkowe innymi niż skomplikowane statki powietrzne, załącznik VII do rozporządzenia (UE) nr 965/2012	SACA	-inspekcja bezpieczeństwa unijnych statków powietrznych (<i>Safety Assessment of Community Aircraft</i>)
NP NPCT	- osoba nominowana - osoba nominowana do szkolenia załóg	SAFA	- inspekcja bezpieczeństwa statków powietrznych państw trzecich (<i>Safety Assessment of Foreign Aircraft</i>)
NPGO	- osoba nominowana operacji naziemnych	SAG	- grupa ds. Bezpieczeństwa
NVIS	- operacje z wykorzystaniem systemu noktowizyjnego	SANA	- inspekcja bezpieczeństwa narodowych statków powietrznych (<i>Safety Assessment of National Aircraft</i>)
OM	- Instrukcja Operacyjna (<i>Om-Operations Manual</i>) – oznacza podręcznik zawierający procedury, instrukcje i wskazówki do stosowania przez personel operacyjny podczas wykonywania ich obowiązków.	SAR	- specjalista analizy ryzyka (LOL-5)
		SE	- ekspert ds. bezpieczeństwa
OM/A	- instrukcja operacyjna część A- wymagania ogólne	SEC	- ochrona
		SEOD	– System elektronicznego obiegu
OM/B	- Instrukcja operacyjna część B – wymagania związane ze statkiem powietrznym	SKPC	– Specjalista Koordynator Procesu certyfikacji
OM/C	- Instrukcja operacyjna część C – trasy, obszary i lotniska, instrukcje lądowisk i inne informacje	SM	- kierownik ds. bezpieczeństwa
		SMM	- podręcznik zarządzania bezpieczeństwem
OM/D	- Instrukcja operacyjna część D – szkolenie	SMS	- system zarządzania bezpieczeństwem
OMM	–Podręcznik zarządzania organizacją (<i>Organisation Management Manual</i>)	SOP	- standardowe procedury operacyjne
ORO	- wymagania dla organizacji, załącznik III do rozporządzenia (UE) 965/2012	SoO	- państwo operatora
		SoR	- Państwo rejestru
PDT	- pokładowy dziennik techniczny	SPA	- zatwierdzenia szczególne, załącznik V do 965/2012/UE
POI	- inspektor prowadzący - (<i>Principal Operations Inspector</i>)	SPI	- wskaźnik jakości bezpieczeństwa
POK	- Punkt Obsługi Klienta Urzędu Lotnictwa Cywilnego	SPO	- operacje specjalistyczne, załącznik VIII do rozporządzenia (UE) nr 965/2012
PBN	- (Performance Based Navigation) – oznacza nawigację opartą na	SPO HR	- komercyjne operacje specjalistyczne wysokiego ryzyka
Wydanie z: 22.06.2023 zmiana Nr: 15		OKREŚLENIA, DEFINICJE I SKRÓTY	
		PNO-0-04-00 Strona 7/8	

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI OPERATORA I BIEŻĄCEGO NADZORU OPERACYJNEGO	Dział: Administrowanie Podręcznikiem
---------------------------------	---	--

SRB - grupa ds. przeglądu
bezpieczeństwa

TC - państwo trzecie

TM - podręcznik szkolenia

WZS - wykaz zatwierdzeń szczególnych

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE

CELOWO

POZOSTAWIONO

PUSTE